

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2019-2020

8 OCTOBRE 2019

Proposition de résolution contre la privatisation de Belfius

(Déposée par Mme Nadia El Yousfi et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée au Sénat le 21 mars 2018 (doc. Sénat, n° 6-416/1 – 2017/2018).

Lors de la précédente législature, le ministre des Finances d'alors avait marqué sa volonté de privatiser Belfius. Le gouvernement fédéral envisageait en effet une privatisation, fût-elle partielle, de la banque pour permettre notamment de dédommager une partie des investisseurs privés du Groupe ARCO, lui-même actionnaire de Dexia.

Rappelons que Belfius a rapporté 215 millions d'euros de dividendes à l'État belge en 2017, et que le gouvernement prévoyait une recette de 363 millions de dividendes pour 2018 (en hausse pendant trois années consécutives).

Les résultats en pleine croissance de Belfius attestent de la pertinence d'une stratégie rendue possible par un actionnariat à 100 % public alors que le secteur bancaire belge est dominé par des banques étrangères qui ne réinvestissent pas suffisamment dans l'économie belge et l'emploi local.

Belfius est par ailleurs une des quatre banques les plus importantes en Belgique; les auteurs de la présente proposition de résolution soulignent également que de nombreux pays voisins ont d'ailleurs un secteur bancaire public fort.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2019-2020

8 OKTOBER 2019

Voorstel van resolutie tegen de privatisering van Belfius

(Ingediend door mevrouw Nadia El Yousfi c.s.)

TOELICHTING

Dit voorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 21 maart 2018 in de Senaat werd ingediend (stuk Senaat, nr. 6-416/1 – 2017/2018).

Tijdens de vorige zittingsperiode had de toenmalige minister van Financiën te kennen gegeven dat hij Belfius wou privatiseren. De federale regering overwoog inderdaad een – weliswaar gedeeltelijke – privatisering van de bank om een deel van de private investeerders van de ARCO-Groep, die aandeelhouder was van Dexia, schadeloos te stellen.

We herinneren eraan dat Belfius de Belgische staat in 2017 215 miljoen euro aan dividenden opleverde en dat de regering voor 2018 363 miljoen aan dividenden verwachtte te ontvangen (drie opeenvolgende jaren van stijging).

De volop groeiende resultaten van Belfius tonen de degelijkheid aan van een strategie die mogelijk wordt gemaakt door een 100 % overheidsaandeelhouderschap, terwijl de Belgische banksector gedomineerd wordt door buitenlandse banken die onvoldoende herinvesteren in de Belgische economie en in lokale werkgelegenheid.

Belfius is tevens een van de vier belangrijkste banken van België. De indieners van dit voorstel van resolutie onderstrepen ook dat heel wat buurlanden overigens een sterke openbare banksector hebben.

La banque Belfius a hérité d'une longue tradition de financement des administrations locales et de gestion publique. L'origine même du nom de Belfius traduit littéralement cette réalité: Belfius est en effet l'acronyme de «*BELgium Finance US*» («La Belgique nous finance»).

Aujourd'hui encore, Belfius dédie un tiers de son portefeuille de crédits (qui s'élève à environ 90 milliards d'euros) au secteur public et social, principalement des communes. Le sort de la banque Belfius est donc d'une grande importance pour les villes et communes.

Les arguments avancés dans la résolution contre la privatisation de Belfius votée par le Parlement wallon le 13 avril 2016 (doc. Parlement wallon, n° 106 (2014-2015) – N° 5) méritent d'être rappelés, notamment:

– la conclusion, au niveau régional, de contrats caissiers avec Belfius permettant de couvrir un besoin essentiel en trésorerie à concurrence de 3,25 milliards pour la Wallonie, de 2,5 milliards pour la Fédération Wallonie-Bruxelles et de 250 millions pour la Communauté germanophone;

– le fait que Belfius est le seul opérateur bancaire à se présenter systématiquement sur les marchés publics financiers de tous les pouvoirs locaux;

– le risque pour les pouvoirs locaux, via cette privatisation, de ne plus pouvoir bénéficier de prêts principalement à long terme.

Un maintien de Belfius dans le giron public est la seule manière de mettre en place une politique de développement d'agences de proximité dans les quartiers. Les auteurs craignent qu'une tendance claire à la diminution du nombre d'agences se renforcerait avec une ouverture du capital qui conduirait la banque à être gérée de manière à satisfaire les intérêts des actionnaires privés, les banques internationales chargées de la mise en bourse de Belfius cherchant à attirer préférentiellement un actionariat international à la recherche d'un placement rentable.

Par ailleurs, le prix et la qualité des services aux pouvoirs locaux ne seraient pas garantis en cas de privatisation, compte tenu de la pression exercée par les actionnaires privés. C'est ainsi que la durée des crédits accordés aux pouvoirs locaux et au secteur non marchand risquerait d'être raccourcie et que les taux d'intérêt pourraient être revus à la hausse, si bien que certains projets ne seraient plus financés.

De Belfius-bank heeft een lange traditie geërfd van financiering van de lokale besturen en van overheidsmanagement. De oorsprong zelf van de naam Belfius geeft die werkelijkheid letterlijk weer: Belfius is immers het acroniem van «*BELgium Finance US*» («België financiert ons»).

Ook vandaag nog is een derde van de kredietportefeuille van Belfius (die ongeveer 90 miljard euro bedraagt) aan de openbare en sociale sector gewijd, hoofdzakelijk van de gemeenten. Het lot van de Belfiusbank is dus van groot belang voor de steden en gemeenten.

De argumenten die aan bod komen in de resolutie tegen de privatisering van Belfius, die het Waals Parlement op 13 april 2016 heeft aangenomen (stuk Waals Parlement, nr. 106 (2014-2015) – Nr. 5), zijn een herinnering waard:

– het sluiten, op gewestniveau, van kassierscontracten met Belfius, waardoor een essentiële behoefte aan geldmiddelen wordt gedekt ten belope van 3,25 miljard voor Wallonië, 2,5 miljard voor de Franse Gemeenschap en 250 miljoen voor de Duitstalige Gemeenschap;

– het feit dat Belfius de enige bankoperator is die zich systematisch op de openbare financiële markten van alle lokale besturen begeeft;

– het risico voor de lokale besturen dat ze via die privatisering geen leningen, hoofdzakelijk op lange termijn, meer kunnen krijgen.

Het behoud van Belfius in de schoot van de overheid is de enige manier om een beleid van ontwikkeling van buurtagentschappen te voeren. De indieners vrezen dat de duidelijke trend van een afnemend aantal agentschappen sterker zou worden wanneer het kapitaal wordt opengesteld. De bank zou dan immers gemanaged worden met het oog op de belangen van de private aandeelhouders, aangezien de internationale banken die met de beursgang van Belfius belast zijn, bij voorkeur internationale aandeelhouders willen aantrekken die op zoek zijn naar een rendabele belegging.

Overigens zouden prijs en kwaliteit van de dienstverlening aan de lokale besturen niet gewaarborgd zijn bij een privatisering, gelet op de druk die private aandeelhouders uitoefenen. De looptijd van de kredieten die aan de lokale besturen en aan de non-profitsector worden toegekend, dreigt aldus te worden verkort en de rentevoeten dreigen te worden verhoogd, zodat een aantal projecten niet langer gefinancierd kunnen worden.

Il y a donc un intérêt stratégique à garder Belfius aux mains des pouvoirs publics, comme l'a montré un rapport sur le futur du secteur financier écrit par le *High Level Expert Group* et commandé par le ministre des Finances d'alors, qui mentionne plusieurs critères à prendre en compte, dont la prestation garantie de services stratégiques à l'économie belge, tels que l'octroi de crédits aux pouvoirs publics.

En cas de privatisation, les autorités perdraient le contrôle d'un partenaire financier unique sur le plan du financement des investissements publics; il est injuste de nationaliser les pertes et de privatiser les bénéfices.

*
* *

Er is dus een strategisch belang om Belfius in handen van de overheid te houden, zoals gebleken is uit een rapport over de toekomstige financiële sector, dat de *High Level Expert Group* geschreven heeft en dat door de toenmalige minister van Financiën werd besteld. Het vermeldt verscheidene criteria waarmee rekening moet worden gehouden, waaronder de gewaarborgde strategische dienstverlening aan de Belgische economie, zoals de toekenning van kredieten aan de openbare besturen.

Indien het tot een privatisering komt, zal de overheid de controle verliezen over een unieke financiële partner op het gebied van de financiering van overheidsinvesteringen; het is onrechtvaardig de verliezen te nationaliseren en de winst te privatiseren.

*
* *

PROPOSITION DE RÉOLUTION

Le Sénat,

A. vu l'initiative de la plateforme «Belfius est à nous», soutenue par plus de trente organisations, organisations non gouvernementales (ONG) et syndicats, visant à impulser un débat public sur l'avenir de Belfius, à organiser la contestation contre la privatisation de la banque et à démontrer l'intérêt d'une banque publique pour la population de Belgique;

B. vu la résolution contre la privatisation de Belfius votée par le Parlement wallon le 13 avril 2016 (doc. Parlement wallon, n° 106 (2014-2015) – N° 5);

C. considérant le succès de la stratégie de la banque rendu possible grâce à un actionnariat à 100 % public;

D. vu les dividendes importants et croissants versés par Belfius à l'État fédéral;

E. considérant l'importance de la banque Belfius pour le financement des actions des Communautés, des Régions et des pouvoirs locaux;

F. considérant les efforts financiers consentis en pure perte par les pouvoirs locaux pour sauver Dexia via le Holding communal;

G. considérant qu'une telle décision ne peut être prise sans concertation préalable avec les entités fédérées qui exercent la tutelle sur les pouvoirs locaux;

H. considérant qu'une mise en bourse partielle est purement une stratégie à court terme qui se révélera perdante à long terme,

Demande au gouvernement fédéral:

1) de revenir sur sa décision de privatisation partielle de Belfius, et de maintenir Belfius dans le domaine public;

2) d'organiser un débat public sur le mandat de Belfius en tant que banque publique, et sur la gestion de celle-ci, parce qu'avec une participation des employés, des clients et des institutions locales dans sa gestion, Belfius

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Senaat,

A. gelet op het initiatief van het platform «Belfius is van ons», dat door meer dan dertig organisaties, niet-gouvernementele organisaties (NGO) en vakbonden gesteund wordt en dat ertoe strekt om een publiek debat aan te wakkeren over de toekomst van Belfius, het protest tegen de privatisering van de bank te organiseren en het belang voor de Belgische bevolking van een overheidsbank aan te tonen;

B. gelet op de resolutie tegen de privatisering van Belfius, die het Waals Parlement op 13 april 2016 heeft aangenomen (stuk Waals Parlement, nr. 106 (2014-2015) – Nr. 5);

C. overwegende het succes van de strategie van de bank, dat mogelijk wordt gemaakt door een 100 % overheidsaandeelhouderschap;

D. gelet op de hoge en groeiende dividenden die Belfius aan de Belgische Staat uitbetaalt;

E. gelet op het belang van de Belfiusbank voor de financiering van de acties van de Gemeenschappen, de Gewesten en de lokale besturen;

F. gelet op de financiële inspanningen die de lokale besturen volkomen tevergeefs geleverd hebben om Dexia via de Gemeentelijke Holding te redden;

G. overwegende dat een dergelijke beslissing niet kan worden genomen zonder voorafgaand overleg met de deelstaten, die het toezicht op de lokale besturen uitoefenen;

H. overwegende dat een gedeeltelijke beursgang louter een kortetermijnstrategie is, die op lange termijn negatief zal blijken,

Vraagt de federale regering:

1) terug te komen op haar beslissing om Belfius gedeeltelijk te privatiseren en Belfius in overheidsbezit te houden;

2) een openbaar debat te organiseren over het mandaat van Belfius als overheidsbank en over het management van de bank, want wanneer de werknemers, de cliënten en de lokale instellingen deelnemen aan haar

pourrait fournir de meilleurs services financiers, en particulier aux communes;

3) de solliciter l'avis des Régions et de la Communauté germanophone avant toute décision concernant l'actionnariat de Belfius;

4) à titre subsidiaire, si le gouvernement concrétise son intention d'une mise en bourse partielle de Belfius:

a) de dédommager les pouvoirs locaux de même qu'il a marqué son intention de le faire avec les actionnaires privés du Groupe ARCO;

b) de répartir 10 % de l'actionnariat de Belfius en fonction des montants investis par ces derniers dans le Holding communal.

Le 18 juillet 2019.

Nadia EL YOUSFI.
Fatima AHALLOUCH.
Philippe COURARD
Jean-Frédéric EERDEKENS.
André FRÉDÉRIC.
Latifa GAHOUCI.
Julien UYTTENDAELE.

management, kan Belfius betere financiële diensten verlenen, in het bijzonder aan de gemeenten;

3) de mening van Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap te vragen voor ze enige beslissing neemt in verband met het aandeelhouderschap van Belfius;

4) subsidiair, indien de regering haar intentie om Belfius gedeeltelijk op de beurs te brengen, zou uitvoeren:

a) de lokale besturen schadeloos te stellen, zoals ze verklaard heeft van plan te zijn met de private aandeelhouders van de ARCO-Groep;

b) 10 % van het aandeelhouderschap van Belfius te verdelen naargelang van de bedragen die zij in de Gemeentelijke Holding geïnvesteerd hebben.

18 juli 2019.